

ILEŻA

Historia Iłży sięga wczesnego średniowiecza. Dwukrotnie – w 1241 i 1260 roku została zniszczona w czasie najazdów tatarskich.

Na Górze Zamkowej warto obejrzeć pozostałości kamiennego zamku biskupów krakowskich razem z zespołem zamkowy – okrągłą wieżę bez szczytu z XIII w. stanowiącą punkt widokowy okolic miasteczka, podstawą kwadratowej wieży z XIV w., ścianą zewnętrzną z kluczowymi strzelnicami oraz filary mostu wjazdowego. Wzniesiono go około 1340 r. z miejscowego kamienia, budowała z czasem była rozbudowywana. Gościli na nim polscy królowie: Władysław Jagiełło, Aleksander Jagiellończyk, Zygmunt III Waza i Władysław IV, a także biskupi, uczeni i wybitni humaniści, jak choćby Jan Kochanowski.

W kościele farnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny zbudowanym w 1326 r. z fundacji Marcina Szyszkowskiego, późniejszego biskupa krakowskiego znajdują się wczesnobarokowe ołtarze (boczny – marmurowy, przeniesiony został z katedry wawelskiej), w nawie głównej można obejrzeć stiukową dekorację sklepienia z XVII w. Oprócz tego w świątyni znajdują się portale piaskowcowe i kamienne z kartuszami herbowymi oraz marmurowy portal wejściowy do kaplicy z 1630 r., marmurowa tablica inskrypcyjna w późnorenesansowym obramowaniu z piaskowca, późnorenesansowa kaplica Świętego Krzyża, zbudowana z ciosów w 1629 r.

Na obrzeżu miasta, przy zsoście do Chwałowic położone jest grodzisko nazywane „Kopcem Tatarskim” lub „Okopami Szwedzkimi”. Są to pozostałości po XII-wiecznym grodzie, który dał początek Iłży. W okolicy grodziska znajduje się cmentarzysko neolityczne.

Warto również zobaczyć liczne zabytki zlokalizowane na terenie miasta m.in. Fabrykę Sunderlanda przypominającą historię słynnej fabryki fajansu założonej w 1823 roku przez Levia Seliga Sunderlanda, piec garncarski, Kościół pod wezwaniem Świętego Ducha z 1448 r., budynek Muzeum Regionalnego – dawny klasycystyczny szpital św. Ducha z 1754 r., zabytkowy układ urbanistyczny najstarszej części miasta, zachowany głównie w rejonie rynku.

MUZEUM WSI RADOMSKIEJ

Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu powstało 31 grudnia 1976 r. Skansen został zlokalizowany przy ulicy Szydłowieckiej, po obu stronach ulicy Nadrzecznej.

W Skansenie znajduje się pięć chłopskich zagrod obrazujących dzieje budownictwa oraz historię życia wsi. Urządzenie chaty mówi o życiu rodziny chłopskiej w II połowie XIX wieku. W domu z Alojzowa pokazano wyposażenie wnętrza po elektryfikacji wsi, która miała miejsce w latach 60. XX wieku. Kontrastują ze sobą także chaty zagrodnika z Bartodziejów oraz dom bogatego chłopa z Chomentowa. W nim to urządzono wystawę narzędzi tkackich oraz pokój nauczycielki wiejskiej z lat 30. XX wieku. Ciekawym zabytkiem architektury wiejskiej jest XVIII-wieczna chatupa pochodząca z Klonówka z wejściem w ścianie szczytowej. Wystroj wnętrz w zabytковых budynkach zmienia się wraz z rytmem świąt kościelnych, prac polowych oraz pór roku.

Na ekspozycje przedstawiającą zespół dworski składają się dwa dworki, spichlerz, kurnik, czworaki i kuźnia. W dworku z Pieczysk urządzono wystawę XIX-wiecznych wnętrz mieszkalnych. Pokazano tu meble, zastawę stołową oraz sprowadzane ze Wschodu dywany, którymi lubiła otaczać się polska szlachta.

Jedną z najstarszych ekspozycji jest kolekcja pszczelarska z ciekawym zbiorem uli i narzędzi pszczelarskich oraz książkami o tej tematyce.

*Mazowieckie Forum PTTK Warszawa,
ul Senatorska 11
tel. 0 501 208 569
e-mail: wokoprowski@pttk.pl*

ILEŻA 3-4 PAŹDZIERNIKA 2009

**X Jubileuszowy
Zlot Turystów**

**WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO**

Mazowsze.
serce Polski

Impreza pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego

REGULAMIN ZŁOTU

- I. **TERMIN:**
3–4 października 2009 r.
- II. **ORGANIZATORZY:**
  - Departament Kultury, Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego;
  - Mazowieckie Forum Oddziałów PTTK;
  - Oddział Miejski PTTK im. ks. Jana Wiśniewskiego w Radomiu.
- III. **WSPÓLORGANIZATORZY:**
  - Muzeum Wsi Radomskiej;
  - Urząd Miasta i Gminy w Skaryszewie;
  - Związek Gmin „Nad Iżanką”.
- IV. **PROGRAM ZŁOTU:**

3 października 2009 (sobota):

  - zlot gwiazdzy (autokary, samochody osobowe) turystów z województwa mazowieckiego w Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu, ul. Szydłowiecka 30 (zawiedzenie od godz. 10.30–12.00),
  - uroczyste otwarcie Złotu (godz. 12.30), wręczenie wyróżnień i listów gratulacyjnych Marszałka Województwa, wystąpienia organizatorów i zaproszonych gości;
  - piknik turystyczny „Stół Radomski” (godz. 13.00), prezentacja LOT-ów i PTTK, ognisko turystyczne;
  - konkursy dla uczestników Złotu;
  - przejazd do Skaryszewa z przewodnikiem (15.15) na koncert Stuletniej Orkiestry Dętej OSP w Skaryszewie;
  - przejazd do Iłży z przewodnikiem (na 16.30);
  - przejazd pociągiem wąskotorowym z Iłży do Marcul;
  - gorący posiłek „Bie Siada Leśni Czego” (godz. 17.30);

4 października 2009 (niedziela):

  - program krajoznawczy – zwiedzanie Muzeum Regionalnego w Iłży, wejście na zamek oraz na basztę widokową;
  - spacer po uliczkach Iłży;
  - zakończenie złotu, wręczenie wyróżnień w konkursach;
  - program krajoznawczy na trasie powrotu do miejsca zamieszkania.

V. WARUNKI UCZESTNICTWA W ZŁOCIE:

- Zgłoszenia indywidualnie, na karcie uczestnictwa, należy złożyć do dnia 24 września 2009 r. na adres organizatora lub osobście w Biurze Oddziału Miejskiego PTTK w Radomiu ul. Traugutta 46/48;
- Zgłoszenia grupowe, na karcie uczestnictwa, należy złożyć do dnia 25 września 2009 r. za pośrednictwem Oddziałów z miast gdzie wyjeżdżają autokary (Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce, Warszawa, Żyrardów);
- Przyjmowane będą wyłącznie zgłoszenia potwierdzone pieczęcią instytucji zgłaszającej (dotyczy drużyn);
- Wraz ze zgłoszeniem należy dokonać wpłaty wpisowego w Biurze Oddziału Miejskiego PTTK w Radomiu lub na konto:

PKO SA II/O. RADOM

nr 42 1240 3259 1111 0000 3002 2276
z dopiskiem »X ZŁOT«;

- Osoby niepełnoletnie mogą uczestniczyć w zlocie tylko pod opieką dorosłego opiekuna.

VI. WPISOWE:

Trasa	Oplata za Złot	Ilość miejsc
2 dniowa	120 zł	120
1 dniowa	60 zł	130

Wpisowe wpłacane po terminie zgłoszeń nie gwarantuje pełnych świadczeń.

UWAGA! Ilość miejsc ograniczona pojemnością bazy noclegowej (domki – warto wziąć dogrzewanie). O kolejności przyjmowania na Złot decyduje termin wpłaty wpisowego.

VII. KONKURSY I ATRAKCJE:

1. Konkurs niespodzianka (indywidualny).
2. Konkurs krajoznawczo-histeryczny o terenach zlotowych (indywidualny).
3. InO – etap po Iłży lub Skansenie (zespołowy).

VIII. KIEROWNICTWO ZŁOTU:

kierownik złotu – Dariusz M. Zajac;
kierownik tras – Irena Wiernicka;
sekretariat – Katarzyna Ludwińska;
kwaterymistrz – Marek Jezierski;
etap InO – Bogusław Ciastek.

IX. ŚWIADCZENIA:

- metalowy znaczek rajdowy;
- dyplomy i nagrody w konkursach;
- posiłki od soboty do niedzieli;
- mapa z opisem trasy;
- potwierdzenia punktów do MOT, OInO;
- zwiedzanie Muzeum Wsi Radomskiej oraz Iłży;
- przejazd kolejką wąskotorową na trasie Iłża – Marcul;
- nocleg.

X. OBOWIĄZKI UCZESTNIKÓW:

- przestrzeganie karty turysty, przepisów przeciwpożarowych, przepisów ruchu drogowego oraz zaleceń kierownika złotu;
- przydatne posiadanie kompasu lub busoli na trasie ino;
- posiadanie dokumentu tożsamości i dowodu wpłaty wpisowego na trasie.

Impreza dofinansowana, ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

Widok z zamku w kierunku zachodnim